

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва
Кафедра диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ

« 14 » вересня 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 16. ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

освітній ступінь бакалавр

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

предметна спеціальність 014.13. Середня освіта (Музичне мистецтво)

Робоча програма з освітнього компонента «Постановка голосу» для здобувачів освіти ОС бакалавр за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).
«30» серпня, 2023 року. 17 с.

РОЗРОБНИКИ:

Зарицька А.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу;

Комарук З.В., народна артистка України, старший викладач кафедри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу;

Павлюк Н.М., викладач кафедри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу.

ПОГОДЖЕНО*

Гарант/керівник

освітньо-професійної програми

Середня освіта (Музичне мистецтво)

(Анна ЗАРИЦЬКА)

«07» вересня 2023 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри диригентсько-хорових дисциплін та постановки голосу

«07» вересня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(Ірина РЕГУЛІЧ)

Схвалено вченою радою факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

«14» вересня 2023 року, протокол № 2

Голова

(т.в.о. Аліна ЦИПЛЮК)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий
	014 Середня освіта 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	
Змістових модулів – 14	бакалавр	Рік підготовки: 1-4
Загальна кількість годин – 210		Семестр: 1-7
		Індивідуальні заняття 127
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 0,5		Консультації 13 Самостійна робота 70
		Вид контролю: залік (5 семестр) екзамен (7 семестр)

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета освітнього компонента

Вивчення ОК «Постановка голосу» спрямовується на розвиток аналітичного мислення у сфері процесів голосоутворення, усвідомлення фізіологічних і акустичних основ вокального звучання, збагачення музичного смаку та виконавської культури, роботу над удосконаленням вокального слуху, інтонаційної точності, тембрової виразності та сценічної впевненості. Освітній компонент забезпечує накопичення системного вокального досвіду, формування навичок самоконтролю, рефлексії та відповідального ставлення до збереження голосу як основного професійного інструмента майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Метою освітнього компонента є формування всебічно підготовленого фахівця для закладів загальної середньої освіти, здатного на високому професійному рівні реалізовувати вокально-педагогічну діяльність, впроваджувати сучасні методи та інноваційні підходи вокальної науки й музичної педагогіки, ефективно поєднувати виконавську, навчально-методичну та виховну складові освітнього процесу. Освітній компонент сприяє розвитку готовності до безперервного професійного зростання, творчої самореалізації та успішної діяльності в умовах сучасного освітнього середовища й вимог Нової української школи.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вільно оперувати професійною термінологією.

ЗК-5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-6. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК-7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

2.2.3. Спеціальні компетентності

СК-3. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

СК-4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку учнів для проведення уроків та позакласних заходів з музичного мистецтва у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

СК-7. Здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність з врахуванням вікових й індивідуальних особливостей, психоемоційного стану.

СК-8. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами, формувати в учнів емоційну чутливість, рефлексію та ціннісне ставлення до творів мистецтва.

СК-9. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку, аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати.

СК-12. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету «Музичне мистецтво» та інтегрованого курсу «Мистецтво».

СК-13. Здатність виявляти музикальність, демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентсько-хорові), інтерпретаційні, артистичні вміння вчителя музичного мистецтва.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Пререквізити: базові знання з музичної грамоти, музичні здібності, музичний слух.

Постреквізити: ОК19 Комплексна педагогічна практика, ОК21 Підсумкова атестація.

2.4. Результати навчання

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП.

ПРН 1. Демонструвати академічні знання з музичного мистецтва, володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ПРН 11. Інтегрувати професійні вміння гри, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів; виявляти артистизм, самоконтроль і виконавську надійність.

ПРН 20. Аналізувати власну педагогічну діяльність і її результати, здійснювати безперервний професійний розвиток, отримувати та надавати колегіальну підтримку у професійному зростанні.

ПРН 21. Формувати в учнів ключові компетентності (ініціативність, творчість, комунікацію, критичне мислення) засобами музичного мистецтва.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

- здобувач уміло застосовує методичні прийоми, необхідні для розкриття для розвитку вокального виконавства та музичної творчості;
- володіє знаннями основ вокальної педагогіки та методики виховання голосу;
- вміє застосовувати практичні навички розвитку та охорони співацького голосу;
- демонструє власну музично-виконавську та художньо-педагогічну культуру;
- вільно володіє вокально-хоровою технікою співу у роботі з хором, проведенні позакласних заходів у заклад загальної середньої освіти.

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль I. Анатомо-фізіологічна будова голосового апарату.

Тема 1. Співацька постава. Головні аспекти постановки голосу.

Ознайомлення з будовою голосового апарату. Формування правильної співацької постави. М'язові відчуття під час співу на опорі. Відпрацювання співацького вдиху та видиху. Діафрагма, устрій та розташування.

Тема 2. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль II. Формування основ співацького дихання.

Тема 3. Типи дихання. Механізми вдиху та видиху.

Ознайомлення з основними типами дихання. Відпрацювання нижньореберно-діафрагматичного типу дихання. Формування самоорганізації співацького дихання. Засвоєння основних фаз співацького вдиху та видиху. Контроль за обсягом повітря під час видиху. Усвідомлення ролі «затримки дихання». Відпрацювання механізму видиху у співацькому процесі.

Тема 4. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід..

Змістовий модуль III. Основні поняття теорії звуковедення.

Тема 5. Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоєпії.

Формування навичок співу на легато. Кантілена як основа академічного співацького мистецтва. Удосконалення навичок співацького дихання. Набуття навичок особливостей формування голосних та приголосних звуків, засвоєння правил орфографії та орфоєпії академічної манери співу.

Тема 6. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід..

Змістовий модуль IV. Формування якості вокального звуку.

Тема 7. Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.

Ознайомлення з видами атаки звуку. Формування м'якої атаки звуку. Усвідомлення значення складових артикуляційного апарату (зуби, губи, язик та щелепи). Відпрацювання навичок артикуляції голосних та приголосних звуків. Роль мимічної мускулатури у співацькому процесі.

Тема 8. Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора та пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль V. Розвиток високої співацької позиції звуку.

Тема 9. Співацька позиція звуку.

Відпрацювання високої співацької позиції звуку. Усвідомлення функцій складових вокального слуху (звуквисотний, динамічний, тембровий, ритмічний). Формування високого головного звучання та розвиток вокального слуху під час виконання вправ, вокалізів, художніх вокальних творів. Ознайомлення з вокально-тілесною схемою.

Тема 10. Вивчення двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль VI. Формування вокально-технічних навичок

Тема 11. Фізіологічні механізми співацької опори.

Формування поняття про співацьку опору. Складові співацької опори – опора звуку, опора дихання, опора мовлення. Продовження формування вокально-технічних навичок під час виконання вокальних творів.

Тема 12. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль VII. Резонаторна система голосового апарату.

Тема 13. Формування відчуття головного та грудного резонування.

Усвідомлення ролі головного та грудного резонаторів як індикаторів повноцінного звучання голосу. Відпрацювання відчуття резонансу у процесі виконання вокальних вправ, вокалізів, народних пісень та інших вокальних творів.

Тема 14. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль VIII. Функції звукоутворюючих органів в процесі співу.

Тема 15. Розвиток відчуттів високого імпедансу.

Ознайомлення з поняттям про сильний та слабкий імпеданс. Використання методів впливу на положення гортані та м'якого піднебіння, закріплення відчуття високого імпедансу шляхом зміцнення надскладкового простору.

Тема 16. Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора, пісні дитячого репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль IX. Вокально-художня виразність.

Тема 17. Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання.

Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Засвоєння поняття об'єднана опора співацького звуку та дихання. Удосконалення звучання голосних протягом усього діапазону. Розвиток співацького діапазону.

Тема 18. Виконання вокалізу, української народної пісні, пісні шкільного репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль X. Регістри голосу співака.

Тема 19. Кантіленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.

Ознайомлення з регістровою будовою співацького голосу. Розбіжності у структурі регістрів чоловічих і жіночих голосів. Особливості виконання перехідних звуків між регістрами (подвійне перекриття). Оволодіння навичками співу на різних динамічних нюансах, а також навичками вирівнювання регістрів. Засвоєння механізму «прикриття» звуку.

Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.

Тема 20. Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль XI. Удосконалення вокально-технічних навичок.

Тема 21. Засвоєння різних форм звуковедення.

Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону під час виконання українських народних пісень. Формування фальцетного звучання. Набуття навичок філірування звуку у процесі роботи над творами класичного вокального репертуару. Удосконалення звучання голосних.

Тема 22. Виконання вокалізу, української народної пісні та пісні шкільного репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль XII. Удосконалення інтонаційних та слухових навичок.

Тема 23. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень.

Розвиток самоконтролю за своїми діями, станом, співом та інтонаційною точністю виконання. Відпрацювання вміння створювати відповідний емоційний стан з метою виразного виконання вокальних творів.

Тема 24. Виконання арії чи романсу, пісні сучасного українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль XIII. Удосконалення вокально-виконавських навичок

Тема 25. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.

Закріплення навичок дикції та артикуляції, удосконалення рівності звучання голосу протягом усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей. Уміння використовувати знання про анатомо-фізіологічні особливості розвитку голосового апарату дітей під час роботи над піснями з шкільного репертуару. Усвідомлення важливої ролі навчально-художнього репертуару у процесі співацького навчання.

Тема 26. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів, пісня шкільного репертуару під власний супровід.

Змістовий модуль XIV. Художньо-виконавська майстерність.

Тема 27. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації вокальних творів.

Уміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку вокальних творів. Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу. Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів. Поєднання літературного тексту зі співом.

Тема 28. Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора або української народної пісні, пісня шкільного репертуару під власний супровід.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем Позначення: Інд. - індивідуальні заняття, СР – самостійна робота	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
	Інд.	СР	Конс.
Змістовий модуль I. Анатомо-фізіологічна будова голосового апарату.			

Тема 1. Співацька постава. Головні аспекти постановки голосу.	7	4	3	
Тема 2. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	6	4	2	1
Здача змістового модуля 1 (теми 1- 2)	1	1		
Разом за змістовим модулем 1	15	9	5	1
Змістовий модуль II. Формування основ співацького дихання.				
Тема 3. Типи дихання. Механізми вдиху та видиху.	7	4	3	
Тема 4. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 2 (теми 3-4)	1	1		
Разом за змістовим модулем 2	15	9	5	1
Змістовий модуль III. Основні поняття теорії звуковедення.				
Тема 5. Формування навичок вокального звуковедення. Оволодіння навичками орфографії та орфоєпії.	7	4	3	
Тема 6. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід..	7	5	2	
Здача змістового модуля 3 (теми 5-6)	1	1		
Разом за змістовим модулем 3	15	10	5	
Змістовий модуль IV. Формування якості вокального звуку.				
Тема 7. Процес звукоутворення. Формування навичок роботи артикуляційного апарату.	7	5	2	
Тема 8. Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 4 (теми 7-8)	1	1		
Разом за змістовим модулем 4	15	10	4	1
Змістовий модуль V. Розвиток високої співацької позиції звуку.				
Тема 9. Співацька позиція звуку.	7	4	3	
Тема 10. Вивчення двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 5 (теми 9-10)	1	1		
Разом за змістовим модулем 5	15	9	5	1
Змістовий модуль VI. Формування вокально-технічних навичок				
Тема 11. Фізіологічні механізми співацької опори.	7	4	3	
Тема 12. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 6 (теми 11-12)	1	1		

Разом за змістовим модулем 6	15	9	5	1
Змістовий модуль VII. Резонаторна система голосового апарату.				
Тема 13. Формування відчуття головного та грудного резонування.	7	5	2	
Тема 14. Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 7 (теми 13-14)	1	1		
Разом за змістовим модулем 7	15	10	4	1
Змістовий модуль VIII. Функції звукоутворюючих органів в процесі співу.				
Тема 15. Розвиток відчуттів високого імпедансу.	7	5	2	
Тема 16. Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора, пісні дитячого репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 8 (теми 15-16)	1	1		
Разом за змістовим модулем 8	15	10	4	1
Змістовий модуль IX. Вокально-художня виразність.				
Тема 17. Об'єднана опора співацького звуку. Дихання. Висока позиція звучання.	7	4	3	
Тема 18. Виконання вокалізу, української народної пісні, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 9 (теми 17-18)	1	1		
Разом за змістовим модулем 9	15	9	5	1
Змістовий модуль X. Регістри голосу співака.				
Тема 19. Кантиленний спів. Методи вирівнювання регістрів. Поняття регістрової будови співацького голосу.	7	4	3	
Тема 20. Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 10 (теми 19-20)	1	1		
Разом за змістовим модулем 10	15	9	5	1
Змістовий модуль XI. Удосконалення вокально-технічних навичок.				
Тема 21. Засвоєння різних форм звуковедення.	7	4	3	
Тема 22. Виконання вокалізу, української народної пісні та пісні шкільного репертуару під власний супровід.	7	3	3	1
Здача змістового модуля 11 (теми 21-22)	1	1		
Разом за змістовим модулем 11	15	8	6	1
Змістовий модуль XII. Удосконалення інтонаційних та слухових навичок.				
Тема 23. Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень.	7	3	4	
Тема 24. Виконання арії чи романсу, пісні сучасного українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	7	3	3	1

Здача змістового модуля 12 (теми 23-24)	1	1		
Разом за змістовим модулем 12	15	7	7	1
Змістовий модуль XIII. Удосконалення вокально-виконавських навичок				
Тема 25. Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару.	7	4	3	
Тема 26. Виконання двох різнохарактерних вокальних творів, пісня шкільного репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 13 (теми 25-26)	1	1		
Разом за змістовим модулем 13	15	9	5	1
Змістовий модуль XIV. Художньо-виконавська майстерність.				
Тема 27. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації вокальних творів.	7	4	3	
Тема 28. Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора або української народної пісні, пісня шкільного репертуару під власний супровід.	7	4	2	1
Здача змістового модуля 14 (теми 27-28)	1	1		
Разом за змістовим модулем 14	15	9	5	1
Усього годин	210	127	70	13

5. Індивідуальні заняття

Теми індивідуальних занять прописані у структурі освітнього компонента

6. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	1 / I	Відпрацювання співацького вдиху та видиху.	3
2	2 / I	Вивчення фізіології голосового апарату під час співу.	2
3	3 / II	Вивчення різних типів дихання та їх вплив на спів. Виконайте вправи для формування нижньореберно-діафрагматичного дихання та оцініть його важливість для контролю над диханням під час співу.	3
4	4 / II	Фази співацького вдиху та видиху. Розгляньте фази співацького вдиху та видиху. Виконайте вправи для кращого усвідомлення та контролю цих фаз, зосереджуючись на правильній координації дихання та видиху.	2
5	5 / III	Ознайомлення з основними термінами вокального звуковедення. Дослідження поняття легато, кантіленний спів, та їх вплив на якість виконання музичних творів.	3
6	6 / III	Вивчення правил орфографії та орфоепії для правильного вимовлення слів та звуків під час співу. Розгляньте їхнє значення для вокального виконання.	2
7	7 / IV	Вивчення різних видів атаки звуку та їх вплив на вокальний тон. Виконайте вправи для покращення м'якої атаки та контролю над початком звуку.	2
8	8 / IV	Відпрацювання артикуляції голосних та приголосних звуків. Виконайте вправи для поліпшення роботи	2

		артикуляційного апарату та чіткості виконання слів під час співу.	
9	9 / V	Висока співацька позиція звуку та її вплив на якість виконання високих нот. Виконайте вправи для вдосконалення високої позиції звуку та розвитку голосових можливостей.	3
10	10 / V	Дослідження різних функцій складових вокального слуху (звуквисотний, динамічний, тембровий, ритмічний). Здійсніть вправи для розвитку цих функцій під час виконання музичних творів.	2
11	11 / VI	Поняття співацької опори та її складові (опора звуку, опора дихання, опора мовлення). Виконайте вправи для розвитку вокально-технічних навичок та поліпшення співацької опори.	3
12	12 / VI	Виконання вправ для удосконалення звучання голосу на усьому діапазоні та вправи на вирівнювання регістрів.	2
13	13 / VII	Освоєння ролі головного та грудного резонаторів у звучанні голосу. Виконайте вправи для удосконалення відчуття резонансу та розвитку резонаторної системи голосового апарату.	2
14	14 / VII	Поняття сильного та слабкого імпедансу. Виконайте вправи для розвитку високого імпедансу шляхом впливу на положення гортані та м'якого піднебіння.	2
15	15 / VIII	Усвідомлення ролі голосових органів у звукоутворюючому процесі. Виконайте вправи для вдосконалення роботи цих органів та забарвлення співу.	2
16	16 / VIII	Поняття об'єднаної опори співацького звуку та дихання. Здійсніть вправи для покращення виразності та динаміки виконання музичних творів.	2
17	17 / IX	Удосконалення роботи над високою позицією звучання. Виконайте вправи для збільшення різноманітності та виразності високих нот.	3
18	18 / IX	Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан для виразного виконання вокальних творів.	2
19	19 / X	Ознайомтесь з регістровою будовою співацького голосу. Виконайте вправи для освоєння різниці у структурі регістрів та вирівнювання перехідних звуків.	3
20	20 / X	Набуття навичок кантиленного співу та вирівнювання регістрів під час виконання класичного та сучасного репертуару.	2
21	21 / XI	Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону. Розширення динамічних можливостей голосу та освоєння фальцетного звучання.	3
22	22 / XI	Виконання вправ для розвитку вокального слуху та виразності виконання українських народних пісень та класичного репертуару.	3
23	23 / XII	Виконання вправ для удосконалення інтонаційних навичок, звертаючи увагу на точність та чистоту виконання нот.	4
24	24 / XII	Розвиток уміння самоконтролю та самооцінки власного співу. Ведення аудіозаписів своїх виконань та їх аналіз.	3
25	25 / XIII	Закріплення навичок дикції, артикуляції та розвитку динамічних можливостей голосу під час виконання пісень з шкільного репертуару.	3

26	26 / XIII	Розвиток вокальних та виконавських здібностей в процесі виконання українських народних пісень. Звертайте увагу на стильові особливості виконання.	2
27	27 / XIV	Структура, характер та динаміка вокальних творів. Виконання вправ для кращого розуміння та передачі індивідуального стилю кожного твору.	3
28	28 / XIV	Техніка поєднання літературного тексту з музичним виконанням. Здійснюйте вправи для вираження тексту через вокальний вираз.	2
Разом			70

7. Консультації

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1	2 / I	Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
2	4 / II	Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
3	8 / IV	Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
4	10 / V	Вивчення двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
5	12 / VI	Виконання двох різнохарактерних вокальних творів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
6	14 / VII	Виконання двох вокалізів та пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
7	16 / VIII	Виконання української народної пісні без супроводу, пісні українського композитора, пісні дитячого репертуару під власний супровід.	1
8	18 / IX	Виконання вокалізу, української народної пісні, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	1
9	20 / X	Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	1
10	22 / XI	Виконання вокалізу, української народної пісні та пісні шкільного репертуару під власний супровід	1
11	24 / XII	Виконання арії чи романсу, пісні сучасного українського композитора, пісні шкільного репертуару під власний супровід.	1
12	26 / XIII	Виконання двох різнохарактерних вокальних творів, пісня шкільного репертуару під власний супровід.	1
13	28 / XIV	Виконання арії чи романсу, пісні українського композитора або української народної пісні, пісня шкільного репертуару під власний супровід.	
Разом			13

8. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: академконцерти, заліки, екзамени.

Методи навчання

Під час викладання освітнього компонента «Постановка голосу» використовуються такі методи навчання:

- пояснювально-ілюстративні (усне пояснення, демонстрація вокальних прийомів, слуховий аналіз зразків виконання);
  - практичні (індивідуальна вокальна робота, систематичне виконання вокальних вправ, робота над репертуаром);
  - репродуктивні та продуктивні (відтворення вокальних моделей і створення власної інтерпретації);
  - проблемно-пошукові (аналіз вокально-технічних труднощів, пошук оптимальних шляхів їх подолання);
  - евристичні (формування навичок самостійного вокального мислення та художнього рішення);
  - індивідуалізованого навчання (урахування вікових, психофізіологічних та вокально-типологічних особливостей здобувачів освіти);
  - рефлексивні (самоаналіз вокального виконання, оцінювання власного прогресу);
- методи слухового та порівняльного аналізу (зіставлення різних інтерпретацій, розвиток вокального слуху й музичного смаку);
- інтерактивні (обговорення, мікродискусії, взаємооцінювання);
  - педагогічного моделювання (відпрацювання методики роботи з учнівським голосом у шкільному середовищі).

9. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік, екзамен).

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на індивідуальних заняттях та самостійну роботу.

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення академконцертів.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **екзамену**, що включає виконання двох різнохарактерних художніх творів та двох творів шкільного репертуару під власний супровід.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Критерії оцінювання поточного контролю

10-9 балів (5 балів) – здобувач освіти на високому рівні володіє вокально-технічними аспектами співу, включаючи дихання, резонанс, дикцію та артикуляцію. Висока точність та чіткість виконання вокальних завдань. Ефективне вираження емоцій та передача художнього змісту вокальних творів. Здатність виконувати різноманітні музичні жанри та композиції. Проявлення глибокого розуміння та вдосконалення основних аспектів співу.

8-7 балів (4 бали) здобувач освіти на достатньому рівні володіє вокально-технічними навичками та вміннями. Проявляє певний рівень точності та чіткості виконання, здатність виражати емоції та передавати зміст вокальних творів. Розуміння та відтворення художнього змісту. Виконання різноманітних музичних жанрів на задовільному рівні.

Здатність адаптуватися до різних стилів та жанрів. Деяке удосконалення технічних навичок та їхнє використання у виконанні. Спостереження за розвитком основних аспектів співу.

6-5 балів (3 бали) – здобувач освіти демонструє базове володіння технічними аспектами співу, але із значними обмеженнями. Задовільна точність та чіткість виконання. Обмежена здатність виражати емоції та передавати зміст вокальних творів. Здатність виконувати обмежені музичні жанри на базовому рівні. Потребує значного вдосконалення основних аспектів співу.

4-3 бали (2 бали) – невизначне володіння технічними аспектами співу та багато помилок. Мінімальна точність та чіткість виконання. Обмеженість у виразі емоцій та передачі змісту вокальних творів. Мінімальне розуміння та інтерпретація художнього змісту. Обмежена здатність виконувати лише деякі стилі та жанри. Суттєві обмеження у адаптації до різних вокальних завдань. Потребує серйозного вдосконалення основних аспектів співу.

2-1 бал (1 бал) – суттєві проблеми із технічними аспектами співу та велика кількість помилок. Мінімальна точність та чіткість виконання. Практично відсутність виразу емоцій та передачі змісту вокальних творів. Відсутність розуміння та інтерпретація художнього змісту. Неспроможність виконувати різноманітні музичні жанри.

0 балів Завдання не виконувалось

Критерії оцінювання змістових модулів

20-16 балів (15-12 балів) отримують здобувачі, які вільно володіють голосовим апаратом, вокально-технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленим та артистичним співом, яскраво та переконливо втілюють музичний образ.

15-9 балів (11-6 балів) отримують здобувачі, які на середньому рівні володіють вокально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок.

8-1 балів (5-1 бал) отримують здобувачі, які недостатньо володіють співацькими навичками, допущено значну кількість художньо-технічних помилок.

0 балів (незадовільно) отримують здобувачі, які не володіють програмовим матеріалом.

Критерії оцінювання з освітнього компонента на заліку, екзамені:

30-21 балів отримують здобувачі, які вільно володіють голосовим апаратом, вокально-технічною та художньо-виконавською майстерністю; усвідомленим та артистичним співом, яскраво та переконливо втілюють музичний образ.

20-11 балів отримують здобувачі, які на середньому рівні володіють вокально-технічними навичками та художньо-виконавськими вміннями. Впевнене виконання програмових вимог з незначною кількістю змістовних помилок.

10-1 балів отримують здобувачі, які недостатньо володіють співацькими навичками, допущено значну кількість художньо-технічних помилок.

0 балів (незадовільно) отримують здобувачі, які не володіють програмовим матеріалом.

Розподіл балів

1-й семестр

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
Т.1		Т.2		ЗМ 1	Т.3		Т.4		ЗМ 2
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ
10	5	10	5	20	10	5	10	5	20
Всього балів:									100

2-й семестр

Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4				
Т.5		Т.6		ЗМ 3	Т.7		Т.8		ЗМ 4
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ
10	5	10	5	20	10	5	10	5	20
Всього балів:									100

3-й семестр

Змістовий модуль 5					Змістовий модуль 6				
Т.9		Т.10		ЗМ 5	Т.11		Т.12		ЗМ 6
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ
10	5	10	5	20	10	5	10	5	20
Всього балів:									100

4-й семестр

Змістовий модуль 7					Змістовий модуль 8				
Т.13		Т.14		ЗМ 7	Т.15		Т.16		ЗМ 8
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ
10	5	10	5	20	10	5	10	5	20
Всього балів:									100

5-й семестр

Змістовий модуль 9					Змістовий модуль 10					3
Т.17		Т.18		ЗМ 9	Т.19		Т.20		ЗМ 10	30
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	
5	5	5	5	15	5	5	5	5	15	
Всього балів:									100	

6-й семестр

Змістовий модуль 11					Змістовий модуль 12				
Т.21		Т.22		ЗМ 11	Т.23		Т.24		ЗМ 12
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ
10	5	10	5	20	10	5	10	5	20
Всього балів:									100

7-й семестр

Змістовий модуль 13					Змістовий модуль 14					Е
Т.25		Т.26		ЗМ 9	Т.27		Т.28		ЗМ 10	30
ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	ІЗ	СР	ІЗ	СР	ІЗ	
5	5	5	5	15	5	5	5	5	15	
Всього балів:									100	

Умовні позначення: Т.1. – тема 1; ІЗ. – індивідуальне заняття; СР – самостійна робота студентів; ЗМ – задача модуля, З – залік; Е – екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незараховано з можливістю повторного складання	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
0–34	F	незадовільно	

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Бриліна В. Л., Ставинська Л. М. Вокальна професійна підготовка вчителя музики.: Методичний посібник. Нова Книга, 2013.
2. Вокалізи : навчально-методичний посібник / упоряд. Павлічук В., Зарицька А., Чайка В., Шуль Г. Луцьк : Надстир'я, 2020. 164 с.
3. Вишнеvsька С. В. Основні принципи формування навичок вокально-ансамблевого виконавства : методичні рекомендації до дисципліни «Вокальний ансамбль» для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряду підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ: «ПП-арт», 2014. 54 с.
4. Зарицька А.А., Кириченко І.О. Формування вокальної техніки здобувачів освіти в контексті інновацій сучасності: системний підхід. Fine Art and Culture Studies, 2023. Вип. 3. С. 47–52
5. Зарицький А.О., Гонтар О.С. Сольний спів та вокально-ансамблевий практикум [Електронне видання] : методичні рекомендації для здобувачів освіти. Луцьк , 2022. 22 с.
6. Кавун В. Виховання молодого вокаліста. Сольний спів: вокально-педагогічний репертуар. АВВА, 2017. 352 с.
7. Мистецтво співу і елементарна анатомія верхніх дихальних шляхів : методичні рекомендації для студентів ОПС фаховий молодший бакалавр / упоряд. Павлічук В. І., Чайка В. А. Луцьк : Терен, 2021. 23 с.
8. Розвиток співацьких навичок у студентів-початківців, проблеми їх формування: методичні рекомендації для студентів ОПС фаховий молодший бакалавр / упор. Малашевська І, Лазука М. Луцьк : Терен, 2021. 26 с.
9. Сучасне вокальне мистецтво в Україні: колективна монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 252 с.
10. Українські народні пісні для сопрано. Навчально-методичний посібник/колектив авторів: Малашевська І., Комарук З., Лазука М. Луцьк : Терен. 2021, 68 с.
11. Чайка В. А., Павлічук В. І. Особливості вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва засобами формування імпердансу як основного захисного механізму голосової функції. Інноваційна педагогіка. Вип. 21 Одеса, 2020 С. 161-164.
12. Чепелюк В.А., Панасюк С.Л. Методика та практичні рекомендації для освоєння знань та навичок в галузі вокального мистецтва: методичні рекомендації для самостійної

роботи здобувачів вищої освіти. Луцьк : електронне видання, 2022. 23 с.

13. Штихалюк В. І., Павлюк Н. М., Калашнюк В. М. Основні засади вокальної методики М. Микиші. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи : збірник наукових праць. Київ : видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 83. С. 229-233. DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.83.47>

10.2. Допоміжна

1. Аксьонова Л. В 1200 кращих українських народних пісень. Київ : Кристал Бук, 2018. 704 с.
2. Борисенко В.К. Весільні звичаї та обряди на Україні. Київ: Наукова думка, 1988. 188 с.
3. Гуменюк А.І. Українські народні музичні інструменти. Київ, 1967. 244 с.
4. Дей О.І. Сторінки з історії української фольклористики. Київ : Наукова думка, 1978. 278 с.
5. Зарицька А.А., Зарицький А.О. Емоційність як основа професійної компетентності майбутнього співака-вокаліста. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. Випуск LXXIV. Том 3. Херсон: Херсонський державний університет, 2016. С. 30-34.
6. Зарицька А.А., Зарицький А.О. Технологія вокальної підготовки бакалаврів музичного мистецтва через призму акмеологічного підходу. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (гол. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 69. Т.1. С. 74-78.
7. Зарицька А. А. Педагогічні принципи вокально-ансамблевої підготовки бакалаврів музичного мистецтва. Академічні студії. Серія «Педагогіка». Луцьк: Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2021. №2. С. 47-52.
8. Карасьов В. Українські народні пісні. Київ : Знання, 2015. 176 с.
9. Красіков М. Українські жартівливі пісні. Харків : Фоліо. 2012. 288 с.
10. Красіков М. Українські жартівливі пісні. Харків : Фоліо. 2015. 31 с.
11. Михалко А. Пісенний вінок. Українські народні пісні з нотами. Київ : Криниця, 2009. 688 с.
12. Панасенко Т.М. Українські народні пісні. Харків : Фоліо, 2014. 224 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. <http://nlib.org.ua>
2. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/4284>
3. <http://www.opera.com.ua/>

11. Рекомендований репертуар

Вокалізи

1. Г. Зейдлер. Вокаліз № 1-10
2. О. Воронін, Р. Вороніна. Вокаліз № 1-8
3. Дж. Конконе. Вокаліз № 2-5
4. Б. Лютген. Вокаліз № 1.
5. М. Мазманян. Вокаліз № 1.
6. С. Маркезі. Вокаліз № 1.
7. Н. Ваккаї. Вокаліз № 21.
8. С. Павлюченко. Вокаліз № 9.
9. В. А. Моцарт. Вокаліз № 18
10. Н. Ваккаї. Вокаліз № 26

Пісні українських композиторів

1. Українська народна пісня в обробці М. Лисенка «Жалі мої, жалі».
2. Українська народна пісня в обробці О. Сандлера «Чи я в лузі не калина була».
3. Українська народна пісня в обробці М. Лисенка «Ой ходила дівчина бережком».
4. Українська народна пісня в обробці Я. Кренціва «Через сад виноград».
5. Українська народна пісня в обробці М. Лисенка «Ой маю, маю я оченята».

6. Українська народна пісня в обробці П. Бойченка «Зелененький барвіночку».
7. Українська народна пісня в обробці А. Єдлічки «Хусточко моя».
8. Українська народна пісня в обробці С. Людкевича «Ой співаночки мої».
9. Українська народна пісня в обробці Л. Кауфмана «Ой не світи, місяченьку».
10. Українська народна пісня в обробці В. Косенка «Баламуте».

Романси та арії українських та зарубіжних композиторів.

1. А. Кос-Анатольський «Зоряна ніч».
2. М. Лисенко «Пісня Цвіркунки» з комічної опери «Чорноморці».
3. Л. Ржецька, вірші Т. Шевченка «Така її доля».
4. Дж. Каччіні «Ave Maria».
5. М. Лисенко, вірші Т. Шевченка «Чого мені тяжко».
6. Н. Андрієвська, вірші Л. Реви «Якби я вміла вишивать».
7. Г. Майборода, вірші А. Малишка «Запливай же, роженько весела».
8. С. Гулак-Артемівський «Місяцю ясний». Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм».
9. Дж. Верді «Арія Оскара» з опери «Бал Маскарад».
7. Дж. Пуччині «Арія Лауретти» з опери «Джанні Скікі».